

9. Programma baten en lasten

Ambitie

Gooise Meren is financieel gezond en belast inwoners en ondernemers niet zwaarder dan voor de gemeentelijke financiële huishouding nodig is. Het bestuur van Gooise Meren gaat zorgvuldig om met de middelen die ze tot haar beschikking heeft gekregen om al haar taken uit te voeren en Gooise Meren een gemeente te laten zijn, waar het goed wonen, werken en recreëren is. We kiezen voor een zorgvuldige en behoedzame wijze van begroten, zonder dat een groter beroep gedaan hoeft te worden op inwoners dan nodig is.

Wij staan voor een gedegen financieel beleid en een sluitende begroting. De begroting dient dan ook meerjarig reëel en structureel in evenwicht te zijn. Het is belangrijk om gedegen en strak te begroten en genoeg weerstandsvermogen en -capaciteit te hebben, zodat financiële risico's kunnen worden opgevangen zonder dat dit een nadelig effect heeft op de lopende begroting en de gemeentelijke taken.

Wij willen een klantvriendelijke, dienstverlenende en faciliterende gemeente zijn, die als een i-Overheid op innovatieve wijze de inwoners bereikt en bedient. Willen we de kansen die digitalisering ons hiervoor biedt optimaal benutten, dan moeten we blijven investeren in informatiebeveiliging en digitalisering.

9.1 Sluitende begroting

Wat willen we bereiken?

9.1.1 Kritisch op uitgaven en financieel bewust

Het college voert een duurzaam financieel beleid. Ook in meerjarenperspectief weet het college de gemeentefinanciën verantwoord en evenwichtig te houden. We gaan zorgvuldig en zuinig om met de middelen die we tot onze beschikking hebben gekregen om taken uit te voeren.

De voorliggende begroting kent een structureel positief financieel beeld. De verwachting is echter dat de financiële druk op de meerjarenbegroting de komende jaren zal toenemen, en daar is de gemeente Gooise Meren niet uniek in. Dit komt door diverse onzekere ontwikkelingen, zoals de Jeugdzorg, de transitie in het fysiek domein, toename van kapitaallasten van huidige uitgestelde investeringen, onzekerheid over de uitkering uit het gemeentefonds, macro economische ontwikkelingen. De boodschap uit de Perspectiefnota blijft dus ongewijzigd. De druk op onze meerjarenbegroting zal toenemen en maatregelen zullen nodig zijn om een sluitende meerjarenbegroting te behouden. Willen we de financieel gezonde en robuuste gemeente blijven die we nu zijn, dan blijft scherp en terughoudend begroten het uitgangspunt.

Maatregelen

Jaarlijks investeringsprognoses actualiseren

Het meerjareninvesteringsprogramma bevat alle voorgenomen investeringen. Dit leidt tot forse jaarlijkse uitgaven en bijbehorende financieringsbehoefte. De daarmee gepaard gaande kapitaallasten leggen een groot beslag op de financiële begroting en de financiële positie. Om beter zicht te hebben en te houden op de toekomstige uitgaven en kapitaallasten beoordelen we periodiek de voorgenomen investeringen en actualiseren wij de investeringsprognoses. In aanloop naar de volgende perspectiefnota wordt het instrument kapitaallastenplafond nader uitgewerkt en zo mogelijk toegepast vanaf begroting 2021.

Begrotingsscan

Het college voert een duurzaam financieel beleid. We gaan zorgvuldig en zuinig om met de middelen die we tot onze beschikking hebben gekregen om taken uit te voeren. De begrotingsscan is een van de maatregelen die we hiervoor treffen. Het gemeentebreed monitoren en sturen van onderbestedingen past bij ons beleid om de financiële huishouding op orde te houden.

Jaarlijks maken wij voorafgaand aan de totstandkoming van de begroting een begrotingsscan. Hierdoor krijgen wij meerjarig (met terugwerkende kracht) inzicht in de ontwikkeling van de verschillende budgetten, zonder dat dit ten koste gaat van de afgesproken onderliggende gemeentelijke activiteiten.

9.1.2 Adequat Planning & Control instrumentarium

De gemeente zet in op een goede dienstverlening aan onze inwoners. Daar hoort ook bij dat we inwoners van Gooise Meren op een toegankelijke manier informeren over de inkomsten en uitgaven van onze gemeente. We willen op een eenvoudige en transparante manier inzichtelijk maken wat we voor inwoners doen. Dat doen we aan de hand van de vragen: Wat wil de gemeente bereiken? Wat gaan we daarvoor doen? En wat mag dat kosten?

Als gemeente vinden wij het belangrijk dat we de goede dingen doen en dat we de dingen ook goed doen. Dit vraagt om een goede planning en control cyclus en bijbehorend instrumentarium. Planning en control is geen doel op zich maar een hulpmiddel dat het mogelijk maakt om het proces van plannen, uitvoeren en evalueren zo te sturen en te beheersen dat de doelen die het bestuur nastreeft ook gerealiseerd worden.

Een goed werkende planning en control is gebaseerd op een samenspel van maatregelen op het gebied van organisatie, processen, instrumenten én gedrag. En juist dit laatste zal in Gooise Meren nog meer aandacht krijgen.

Maatregelen

Vernieuwing Planning en Control

We willen met de gemeenteraad onderzoeken of het huidige planning en control proces verbeterd kan worden. Een eventueel vernieuwde P&C-cyclus moet het gemeentebestuur in staat stellen slagvaardig en transparant te opereren c.q. te besluiten richting de inwoners van de gemeente Gooise Meren.

Beleidsindicatoren

In de Programmabegroting zijn verplichte indicatoren opgenomen[1]. Over het algemeen zeggen de verplichte indicatoren niet veel over de effectiviteit van het beleid. We streven ernaar indicatoren te ontwikkelen die deze informatie wel bieden en die daarmee ook sturingsmogelijkheden geven. Het ontwikkelen van een adequate indicator, vraagt conceptuele helderheid en goede datakwaliteit.

[1] Voor het toelichten van de effecten van beleid op de programma's gebruiken gemeenten beleidsindicatoren. Alle gemeenten zijn verplicht (vanuit Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten) dit in ieder geval te doen aan de hand van een vaste set beleidsindicatoren.

9.2 Belastingen

Wat willen we bereiken?

Lasten stabiel

Het komende jaar houden we de OZB op het huidige niveau. De gehanteerde inflatiecorrectie levert per saldo geen lastenverzwaring op omdat lonen en prijzen ook worden aangepast. De kosten die bij de verschillende voorzieningen worden gemaakt, worden zoveel als mogelijk doorberekend naar de gebruiker van die voorziening ('de vervuiler betaalt'). Daarnaast laten we prijsstijgingen ook in de tarieven doorwerken. Het streven naar maximale (lees: 100%) kostendekking van de verschillende leges en tarieven blijft hierbij het uitgangspunt.

Taxeren op basis van gebruikersoppervlakte

De Waarderingskamer heeft besloten dat het taxeren van woningen op gebruiksoppervlakte verplicht wordt per 1 januari 2022. Dit betekent dat de WOZ-Waarden bij de aanslagoplegging in februari 2022 getaxeerd moeten zijn op basis van de gebruiksoppervlakte i.p.v. op basis van inhoud. Het project "taxeren op basis van gebruiksoppervlakte" heeft als uitgangspunt dat de gevolgen voor de OZB tarieven en de WOZ-waardes zo klein mogelijk worden gehouden. Met alle stappen/acties/controles en risicobewaking die we in het plan van

aanpak hebben opgenomen gaan we dit realiseren. Echter wijzigingen in de WOZ-Waardes vallen niet uit te sluiten gezien de impact die deze omvorming heeft. In het plan van aanpak is ook een communicatieplan opgenomen om iedereen binnen de gemeente Gooise Meren over deze omvorming te informeren. Aan het einde van het project (2021) kennen we pas de nieuwe WOZ-waarden en daarmee de afwijkingen t.o.v. de dan geldende WOZ-Waarden (nog op basis van inhoud). Op basis van deze gegevens wordt de bandbreedte (percentage) van die afwijking bepaald. Met alle belanghebbenden, die buiten deze bandbreedte vallen, zal zorgvuldig worden gecommuniceerd. Het project "taxeren op basis van gebruiksoppervlakte" is in 2019 gestart en wordt in 2020 planmatig verder uitgevoerd. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met onder andere de waarderingskamer, woningbouwverenigingen en omliggende gemeenten.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2018	Begroting 2019 (na wijziging)	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Lasten						
638 Uitkeringen Gemeentefonds	0	18	9	9	8	8
639 Belastingen	676	759	745	745	591	591
640 Overige baten en lasten	0	204	1.796	1.951	718	606
641 Rekening van baten en lasten	0	0	0	0	0	0
644 Huisvesting Gooise Meren	67	18	0	0	0	0
646 Overhead	14.755	17.072	17.899	18.115	18.418	18.440
Totaal Lasten	15.497	18.072	20.450	20.820	19.735	19.645
Baten						
638 Uitkeringen Gemeentefonds	-67.515	-74.162	-72.250	-73.214	-73.856	-74.504
639 Belastingen	-12.725	-12.899	-13.222	-13.339	-11.318	-11.470
640 Overige baten en lasten	-7.374	-1.633	-2.085	-2.217	-2.151	-2.122
641 Rekening van baten en lasten	4.856	0	0	0	0	0
644 Huisvesting Gooise Meren	-86	0	0	0	0	0
646 Overhead	-2.769	-103	-82	-82	-82	-82
Totaal Baten	-85.614	-88.797	-87.640	-88.852	-87.408	-88.179
Resultaat voor bestemming	-70.116	-70.725	-67.190	-68.032	-67.673	-68.534
Stortingen						
639 Belastingen	0	0	0	0	0	0
640 Overige baten en lasten	11.438	11.654	0	0	0	240
641 Rekening van baten en lasten	1.502	0	0	0	0	0
Totaal Stortingen	12.940	11.654	0	0	0	240
Onttrekkingen						
639 Belastingen	0	0	0	0	0	0
640 Overige baten en lasten	-1.601	-6.167	-13.990	-550	-300	0
641 Rekening van baten en lasten	-4.856	0	0	0	0	0

Totaal Onttrekkingen	-6.456	-6.167	-13.990	-550	-300	0
Saldo reserves	6.484	5.487	-13.990	-550	-300	240
Resultaat na bestemming	-63.632	-65.238	-81.180	-68.582	-67.973	-68.294

Toelichting financiële verschillen

Toelichting verschillen begroting 2020 t.o.v. begroting 2019		
Onderdeel programma 9	Vershil (x € 1.000)	V/N (V= voordeel, N= nadeel)
<p><i>Uitkeringen Gemeentefonds</i></p> <p>De uitkering 2020 is enerzijds lager omdat in 2019 een additionele uitkering is ontvangen van € 3,3 miljoen in het kader van de bommenregeling Krijgsman en Crailo. Hiertegenover staat de in de Perspectiefnota 2020 opgenomen compensatie voor loon- en prijsstijging ad. € 1,4 mln.</p>	1.910	N
<p><i>Belastingen</i></p> <p>De belastingopbrengsten stijgen in 2020 door verhoging van de tarieven met 2,5%, conform uitgangspunt in Perspectiefnota 2020.</p>	325	V
<p><i>Overhead</i></p> <p>De lonen worden in 2020 met 3,5% (incl. 1% pensioenpremie) verhoogd, conform uitgangspunt in Perspectiefnota 2020. Daarnaast is de activiteit documentaire informatievoorziening (DIV) toegevoegd aan overhead.</p>	800	N
<p>Overige baten en lasten</p> <p>Hogere bespaarde rente door met name de activering van de uitgaven voor tijdelijke huisvesting onderwijs.</p>	450	V
<p><i>Reserves (lasten)</i></p> <p>In 2020 is sprake van fors lagere stortingen dan in 2019. Dit heeft te maken met de uitwerking in 2019 van de nota reserves en voorzieningen welke leidde tot stortingen in de Algemene reserve in verband met vrijval van de Algemene Reserve Grondexploitaties (€ 3,8 mln.), Reserve MFC Keverdijk (€ 3,7 mln.), Reserve Sociaal Domein (€ 1,2 mln.), Reserve Onderwijsachterstandenbeleid (€ 0,2 mln.) en Reserve Buurtsportcoaches (€ 0,2 mln.). Daarnaast is in 2019 de bestemming van het rekeningresultaat 2018 (€ 1,1 mln.) in de Algemene Reserve gestort; in 2020 is het begrotingssaldo (nog) niet in de Algemene Reserve gestort.</p>	11.654	V

<p><i>Reserves (baten)</i> In 2020 is sprake van fors hogere onttrekkingen dan in 2019. In 2020 wordt een bedrag van € 13 mln. onttrokken aan de Algemene Reserve ter dekking van de ingestelde bestemmingsreserve tijdelijke huisvesting Onderwijs (in 2019 was al € 2,1 mln. onttrokken). Daarnaast is sprake van onttrekkingen in 2019 uit de reserve van het rekeningresultaat 2018 (€ 1,5 mln.) en de nadelige saldi uit de Voortgangsverslagen 2018-2 en 2019-1 (samen € 0,8 mln.). Het restant wordt verklaard door onttrekkingen in 2019 (t.b.v. groenstructuurplan/biodiversiteit en Gemeentelijk Verkeer en Vervoerplan; samen € 0,1 mln.) die in 2020 niet terugkomen.</p>	7.823	V
In de bovenstaande tabel is het saldo van de begroting 2020 meegenomen.	1.595	N
<p><i>Overige verschillen</i> Diverse posten < € 70.000</p>	5	N
Totaal	15.942	V

Investerings

Het totaal aan voorgenomen investeringen voor dit programma in 2020 bedraagt € 1,4 miljoen (Tractie en Hard-/software). Met het vaststellen van de begroting worden voor de in de onderstaande tabel opgenomen investeringen kredieten gevoteerd. De bijbehorende kapitaallasten zijn al in deze begroting verwerkt.

Omschrijving investering	Toelichting	Investeringsbedrag * in €
Programma 9		
Mitsubishi Canter (2 stuks)	Vervanging Canter (gladheidsbestrijding) in 2020	55.000
Zoutstrooiers (8 jr)	Vervanging van acht zoutstrooiers	305.000
Mobiele werkplekken/devices (3 jr)	Vervanging van laptops en tablets	125.000
Programma digitalisering 2020 (5 jaar)	Investerings conform het Masterplan Digitalisering voor Wet- en regelgeving, Landelijke ontwikkelingen en Maatschappelijke en bestuurlijke	485.000

	organisatieontwikkelingen.	
Fysieke hosts, acces switches, wifi (5 jaar)	Vervangingsinvesteringen draadloos internet	200.000
Storage&backup/core switches (5 jaar)	Investeringen met betrekking tot de opslag van data	210.000
Totaal		1.380.000

* Investeringsbedragen exclusief bijdragen van derden

Titel

Kop 1

Kop 2

Kop 3

Kop 4

Kop 5

Kop 6

Kop 7

Kop 8

Kop 9: tabelkop